Örträsk Allehanda

Nr 39
2013

Nyheter från Restaurang Pärlan

Ny lekplats vid skolan

Bredband till Örträsk

God jul & gott nytt år!

önskas alla våra läsare

Anna Börjesson har ordet

Bredband är det som har allra största fokus just nu i föreningen. Så här nära att komma till en lösning på bredband i Örträsk har vi aldrig varit. Fibern är enligt informationen vi fick av kommunen framme i Skarda. Som ni alla kan läsa från mötet vi hade den 14 november (på annan plats i ÖA) så bildades en arbetsgrupp för att tillsammans med föreningen jobba med att få till grävningen. Vi håller som bäst på och utreder vilka åtaganden kommunen har och vilka som är våra.
Varför jag väljer att skriva om detta i ledaren beror på att jag vill trycka på hur viktigt detta är! För er som är tveksamma till att dra in bredband i era fastigheter tycker jag att ni ska likställa det med hur viktigt det var med telefonen då den kom. Tänk bara hur rasande fort utvecklingen har gått de senaste 10 åren. Nu är min mobiltelefon mer dator än telefon och jag kan inte tänka mig hur det praktiskt skulle fungera i mitt arbetsliv utan den teknik som finns idag.
I förrgår stod det i tidningen att Telia inte kommer att ersätta alla telefonledningar som skadades och förstördes av stormen Hilde. Vi vet ju också att den fasta telefonin på många håll plockas bort. Den stabila ersättningen till den fasta telefonin tror jag inte är mobiltelefoni utan bredbandet, där det finns ersättningar för den fasta telefonin, bland annat för trygghetslarmen.
I skrivandets stund vet vi inte den exakta kostnaden för varje hushåll, vilket hade varit önskvärt. Men vi kommer att jobba för att den ska bli så låg som möjligt och där ska vi få till en totalentreprenadslösning så att det blir så enkelt som möjligt.
Kostnaden kan kanske upplevas som hög men jag tycker att man ska se det som en investering i sin fastighet. Visst har vi alldeles för låga huspriser i Örträsk, men det man kan vara säker på är att om bredbandet inte är indraget när man vill sälja kommer man alldeles säkert att få sänka priset med vad det kommer att kosta att dra in bredband då.
Så min uppmaning till er som inte bestämt er: Tveka inte! Utvecklingen går framåt och det är bara att haka på tåget.
Förutom detta så har vi sparkat igång renoveringarna nere på Dalgården, som vi satsar på att ha klara till påsk. Detta känns kanon då det i flera år varit ett stort behov av detta. Vi ska då ha ett mer funktionellt kök samt ha fått bukt på de fukt- och mögelproblem som i dagsläget finns.

Med knappa fyra veckor kvar till jul önskar vi från styrelsen er alla en riktigt
GOD JUL och ett GOTT NYTT ÅR!

Örträsk Allehanda
-organ för Örträsk intresseförening.

Ordföranden har ordet	2
Förskolan Öringen	3
Södra FiberLänken	4
Höstmarknad i Örträsk	5
Isbild	6
Vävstolar bortskänkes	7
Avskedsfika på Pärlan	8
Bergakungens lås	9
Invigning av lekplatsen i Örträsk	10
Örträskdraget 2014	11
Min barndoms julskyltning	14
En levande bild av livet i Örträsk	14
Julskyltning	15
Årets Örträskare	16
Storfiskar'n	16
Sandtorp	17
Örträsk Ryttarförening	19
Har du hört att?	21
Välkommen Anneli Edholm	22
Spindeln	23
Textildag i Örträsk	24
Projektet Örträskbygdens framtid	25
Besiktning av hembygdsområdet	26
Året runt	27
Serveringen i Dalgården	28
Sportfiskeklubben i Örträskbygden	29
Föreningsverksamhet	31
Aktiviteter	32

Förskolan Öringen

av
David Henriksson

Under hösten har det hänt en del hos oss på förskolan. Vi har fått en ny lekpark och ännu ett barn har börjat hos oss. I nuläget är det 14 barn inskrivna hos oss varav 6 stycken är fritidsbarn. Vår kära Ann-Gerd gick i pension, men en värdig efterträdare i form av Annelie kom i stället.
Under den här terminen har vi jobbat med bland annat sifferträning med utgång från en saga. Vi har, som vanligt, uppmärksammat alla högtider (Fars dag med mera) och givetvis hade vi det årliga halloweendiscot.
För att återgå till lekparken kan vi inte säga annat än att vi är jättenöjda med den. Barnen har fått nya roliga utmaningar och saker att leka med. Vi har fått en öppnare utemiljö, så barnen lättare kan springa och leka och vi pedagoger har en bättre översyn över lekytan. Inför vintern ser vi fram emot att börja träna skridskoåkning med förskolebarnen, samt att vi ska försöka dra upp ett längdskidspår i närheten av förskolan.
För oss i personalen känns det jättekul med den barntillväxten vi haft de sista terminerna. Nu slipper vi det överhängande nedläggningshotet och kan i stället lägga all energi på att få en så bra och trygg miljö för våra barn som vi kan.
I dagsläget har vi börjat träna på luciasånger och kommer att uppträda med dem vid tre tillfällen bland annat på Pärlan den 13 december klockan 11.30.

Med detta önskar vi alla en **GOD JUL** och ett **GOTT NYTT ÅR**!

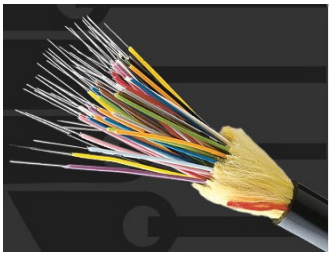
Bilden är från årets halloweendisco

Den 13 december klockan 11.30 kommer förskolan Öringen
att hålla Luciatåg på Restaurang Pärlan.
Välkomna till en stämningsfull stund med sång och musik.
Passa på att äta Lucialunch i högtidens tecken.

Södra FiberLänken

av
Åke Runnman

Den 14 november informerade Rolf Eriksson, Lycksele kommun, om den påbörjade bredbandslänken från Lycksele via Knaften, Vänjaurbäck, Vänjaurträsk och Skarda till Örträsk. Den planerade dragningen skall vara klar den sista december 2014 och under mötet utsågs kontaktpersoner på bägge sidorna av sjön.
Om ni har några funderingar så kontakta dessa:
Västra sidan:
Ros-Mari Thorén, thoren55@hotmail.se, 070-390 54 61
Olle Svensson, olsven@zeta.telenordia.se, 070-312 08 26
Östra sidan:
Agneta Höglund, agneta@ortrask.se, 073-049 59 32
Åke Runnman, ake@runnman.se, 070-282 00 02

Information kommer att kontinuerligt läggas in på www.ortrask.se under länken SFL i menyn till vänster.
Det vi i dag vet om kostnader är att anslutningsavgiften är 6250:- och sedan tillkommer kostnaden för grävningen inom byn till respektive fastighet och där ska vi ordna en total lösning så att en entreprenör gräver allt så att ingen ska behöva stå med spade i handen och gräva själv.
Dragningen av fibern är inte fastställd och därför kan vi inte gå ut med en karta. Detta handlar om huvuddragningen och tar inte upp dragningen in till de olika fastigheterna och är enbart ett förslag. Från Skarda går dragningen via bron över Örån i norra änden av sjön, längs vägen ner mot byn. Inne i Örträsk kommer den förmodligen följa den gamla byavägen med början ovanför Öhrman/Jengvert och ner in i byn och går vidare från Kärlekskroken bakom Christer Johanssons fastighet och vidare längs tomterna längs Storgatan på sidan mot sjön. Den fortsätter upp längs Fridas gränd och vidare mellan skolan och kyrkan, rundar bakom Öregården och vidare parallellt med vägen till Elfvings där den ansluter till vägen mot Utifällan. Från skolan kommer en anslutning att finnas till fastigheterna på andra sidan Storgatan och till husen längs Ringvägen. Denna läggs mellan tomterna hela vägen mellan industrihuset och Ankdammen. Från Utifällan går en linje under Malberget och en annan vidare över bron till Fårberget och sedan upp mot Sörsidan och Västra Örträsk. En anslutning leder även ner längs vägen mot Bjurholm för att ge fastigheterna till och med Lycksells, längs väg 353 möjlighet till anslutning. I Västra Örträsk följer den väg 353 om det är möjligt. Där bebyggelsen tätnar i Västra Örträsk blir det en förgrening som täcker upp alla fastigheterna på bägge sidor av vägen och sedan fortsätter dragningen enligt förslaget upp till Svenssons på Mörtbäcksbränna. Den knapphändiga beskrivningen över dragningen i Västra Örträsk beror på att den slutliga dragningen måste undersökas. På östra sidan finns ett bekräftat förslag sedan 2002 som använts som underlag.
Den slutliga dragningen kommer naturligtvis att bero på vilka fastigheter som ansluter sig. Den slutliga kostnaden kommer också att bero på hur många som ansluter sig. Noteras bör att en anslutning i efterhand kan komma att kosta upp mot det dubbla jämfört med en anslutning nu och där står man också ensam med grävningen till sin fastighet.
Hastigheten på nätet kommer att vara samma som finns i Lycksele och nätet är en del av det så kallade AC-Net som är ett bredbandsnät med anslutningar i alla Västerbottens kommuner.
Är ni intresserade av anslutning skicka gärna ett mail till ake@runnman.se så kan vi börja få koll på hur många som kan tänka sig en anslutning.
OBS! Denna intresseanmälan är ICKE bindande!

Höstmarknad i Örträsk

av
Ivar Söderlind

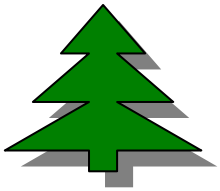
Lördagen den 31 augusti var det för andra året i rad dags för den uppskattade höstmarknaden i Örträsk med Örträsk Hembygds- och Intresseförening som arrangör. Efter förra årets succé på hembygdsområdet hade marknaden i år flyttats till Bränna Gård på Mörtbräcksbränna på västra sidan av Örträsket. Ett hundratal besökare i alla åldrar minglade och träffade bekanta. Barnen kunde åka vagn efter ponnyhästar. De flesta passade också på att ta en fika med hembakat bröd eller köpa varmkorv och grillade hamburgare. Vid försäljningsborden såldes fårskinn, hembakat matbröd, mjukkakor, ägg, lokalt odlade morötter, kålrötter och mandelpotatis, nyplockade lingon, torkad svamp, mjukkakor, saft, sylt, gelé och mycket annat. Äkta paret Inga-Britt och Berthold Sigurdsson bakom ett av försäljningsborden berättade att det varit rykande åtgång på det mesta och framför allt på deras hembakade mjukkakor som såldes slut i ett nafs.

Här säljer Gunilla Persson sina bakverk till Karl-Henrik och Elisabeth Nilsson. Pierre Nylund, i bakgrunden, håller koll på affärerna.

Örträsk Handel & Bensin	
ÖPPET JUL o NYÅR	
Julafton	09 - 13
Juldagen	STÄNGT
Annandag Jul	12 - 15
Nyårsafton	09 - 13
Nyårsdagen	12 - 15
Hjärtligt välkomna!	

Isbild

av

Bodil Olsen

I den vita rymdens kristallers tystnad
går jag ljudlöst över isen

Stannar tvekande inför universums oändlighet

I den enorma tomhetens vithet
Lyfter jag sakta den tunga isborren

Pressar med all kraft
Som kroppen förmår

Skruvar
Tvekar
Lyssnar

Isens motstånd är obändigt

Likt äggskalet mot vitan
Ger den inte vika

Plötsligt under den glasklara isen
Som speglar himlavalvets renhet

Strålar mitt eget ansikte
Fram ur djupet – genom isen

Jag kommer inte igenom

Ser in i min själ

Vävstolar bortskänkes

av
Åke Runnman

Eftersom den tidigare så verksamma vävstuguföreningen nu har lagt ner sin verksamhet finns ett antal vävstolar i gamla skolan. Vävstolarna, sju stycken, är av varierande ålder, bredd och skick.
Först till kvarn har flest alternativ att välja på. Ta chansen att skaffa er en fin vävstol och hjälp föreningen att tömma den gamla skolan.
Om någon är intresserad av en vävstol kan ni kontakta Åke Runnman, 070-282 00 02 eller mail: ake@runnman.se.

Renovering på gång i Dalgårdens kök

Efter tre års avslag från Boverket om pengar till renovering av Dalgårdens kök har styrelsen nu beslutat att påbörja arbetet ändå med största delen sparade medel samt de max 150.000 kr (högst 30% av totalkostnaden) som kommunen beslutat om för bygde- och avgiftsmedel tidigare år till upprustningen.
Under vintern kommer golvet att rivas upp och, då bygglovet beviljats, väggar att rivas samt diskrummet flyttas för att öppna upp och få ett bättre flyt i köksarbetet. Rolf och Reidar kommer att, som det ser ut nu, att rodda det mesta av arbetet, men känner du att det finns en timme eller femton över så är du som alltid välkommen att höra av dig till styrelsen.

Avskedsfika på Pärlan

av
Ivar Söderlind

Den 21 september bjöd Ann-Gerd Wahlberg på avskedsfika på Restaurang Pärlan i Örträsk. Efter att hon tidigare i år gått i pension avslutade hon den 1 oktober arbetet med att serva Örträsk med omnejd med mat och fika. Hon har nu i åtta år arrenderat Pärlan och överlämnade den 1 oktober ”stafettpinnen” till Anneli Edholm.

Ann-Gerd och hennes medhjälpare hade dukat upp ett imponerade fikabord med hembakade kanelbullar och många sorters kakor. Ca 130 Örträskbor och personer från närområdet droppade under tre timmar in på lördagseftermiddagen och lät sig väl smaka av alla frestande bakverk. Samtidigt tackade fikagästerna Ann-Gerd för alla dessa år och alla timmar hon lagt ned på att tillreda sin vällagade mat liksom den trivsamma miljön hon varit med om att skapa på Pärlan.

Christina Holmgren, Örträsk, framförde ett stort tack och överlämnade en present från Örträsks föreningar, företag och alla Örträskbor som under årens lopp njutit av vällagad mat på Örträsk egen restaurang. Hon betonade att Ann-Gerd varit ett föredöme som företagare och entreprenör med sin energi och med inställningen ”att ingenting är omöjligt.”

Avslutningsvis ett utdrag ur den träffsäkra motiveringen när Ann-Gerd 2011 fick Utvecklingsfondens Stipendium från Örträsks Intresseförening: **”Örträsk egen Pärla som med sin kokkonst och uppfinningsrikedom under mer än tio år försett oss bybor med en fantastisk service och en alldeles egen restaurang”** .

Christina Holmgren, till vänster, tackade Ann-Gerd och överlämnade en present från Örträsks föreningar och företag

Balladen om Bergakungens lås

av

Sonja Danielsson

I Skardbergets branter
bor Bergakungen flott.
Av guld och diamanter
är porten till hans slott.

Det dröjer länge förrän
en yngling hittar dit.
Men när han rör vid dörren
så blir den till granit.

Och trollets röst nu låter:
Jag har förvänt din syn,
och aldrig mera åter
du kommer hem till byn.

Och pojken drar och sliter,
men handen sitter fast.
-Få se om stålet biter-
han kniven drar i hast

Och pojken högg i stenen
så låset det flög av.
Se'n tog han raskt till benen
att ej bli trollets slav.

Och trollet, det är givet,
skrek hot till liv och lem.
Men pojken sprang för livet
och räddade sig hem.

En sten med vassa kanter,
av grå granit står här,
och enligt pojken sant är
att Kungens lås den är.

Ty en förtrollad timma
i månens klara sken
kan du se låset glimma
som guld och ädelsten.

Och inlåst sitter Kungen
och kommer aldrig ut,
för nu är visan sjungen
och nu är visan slut.

Invigning av lekplatsen i Örträsk

av
Åke Runnman

Ny lekutrustning på lekplatsen vid förskolan i Örträsk invigdes den 11 oktober av ett 25-tal barn från förskolorna i Örträsk och Balsjö.

Den nya lekplatsen vid skolan i Örträsk invigdes under överinseende av ett 25-tal barn från förskolorna i Örträsk och Balsjö som tillsammans med personal och föräldrar samlades i den nya lekparken bakom skolan. Från Lycksele kom Gunilla Johansson, Bengt Lennart Nordlund och Britt-Marie Tollefsen för att vara med vid det högtidliga tillfället. Gunilla Johansson var den som tidigt i våras fick en fråga från Anna Börjesson, ÖIHF, om det inte var dags att ersätta den gamla lekutrustningen. Gunilla bollade frågan vidare till Bengt Lennart Nordlund som satte igång och designade och beställde ny utrustning. Gungor, rutschkanor mm har under sensommaren monterats och nu var det dags för invigning där även rektorn, Britt-Marie Tollefsen, medverkade.

Cia Landström, Örträsk, delade ut saxar till Gunilla, Bengt Lennart och en hop med barn som på givet kommando klippte de band som fanns uppsatta på flera ställen vid lekparken.

Efter klippandet var det fritt fram för barnen att testa de olika redskapen och intresset var det inte fel på. Alla sprang runt och provade gungor av flera sorter, rutschkanorna, klätterställningarna, de nya grävmaskinerna med mera och lite avundsjuka märktes från Balsjös sida över hur fint allt var och de önskade också få hjälp av Bengt Lennart om de skulle få sin lekpark moderniserad.

När leken pågått ett tag hördes det magiska ordet - fika - och genast samlades alla, både barn och vuxna, för att dricka festis, kaffe och äta de goda bakverk som serverades. Lekparken lockade trots allt mer än fikat för efter en liten stund hade barnen åter spridit ut sig på lekparken. Då började David Henriksson elda på den nya grillplatsen för att senare kunna servera hamburgare till alla besökare.

En fin lekpark har invigts och uppskattningen hos barn och personal var stor. Gunilla Johansson överlämnade även en tavla till förskolan Öringen som ett minne av dagens händelse.

Örträskdraget 2014

Någon gång under mars/april kommer den årliga draghundstävlingen att genomföras i Örträsk och med förhoppningsvis ännu fler deltagare än i fjol och med bättre väder så att både åkare och åskådare riktigt får njuta av en fin vinterdag i Örträsk.
Håll ögonen öppna efter affischerna!

Ombud för:
Svenska Spel, Apoteket och Systembolaget

ÖRTRÄSK Livs

Öppethållande Jul & Nyår

Måndag 23/12	9,30 - 18,00
Julafton 24/12	9,00 - 12,00
Juldagen 25/12	Stängt
Annandagen 26/12	Stängt

Nyårsafton 31/12
Öppet 9,00 - 13,00

Tel: 0932-30015

God Jul
&
Gott Nytt År

VÄLKOMMEN TILL
ÖRTRÄSK LIVS

Julskyltning i min barndoms by

av

Rebecka Lejonbalk

När vintern kom till vår lilla by, var det till stor glädje för oss barn. Barn älskar snö för det ger ju så många möjligheter, det finns så mycket man kan göra med snö.
När så marken var täckt med ett tjockt lager snö var vi barn ute och byggde snölyktor, snögubbar och hade snöbollskrig, precis som alla barn gjort i alla tider. Vi byggde försvarsmurar och hade snöbollskrig, mor och far byggde igloo till oss och morfar gjorde en issnurra på isen.
Nå, så närmade det sig jul och överallt städade man och bakade. Ljus skulle stöpas och pepparkakor bakas liksom julgodis göras och julklappar köpas. Mest tyckte vi dock om julskyltningen. Jag byltades på med tjocka kläder, syskonen likaså och sen fick vi åka spark in till centrum. Mor, far och morfar körde sparkarna med oss barn på. Ibland satte vi ihop sparkarna till ett långt tåg. På så sätt kunde flera familjer följas åt tillsammans in till den stora skyltningen. Mor hade smörjt in oss alla barn med Niveakräm i ansiktet så vi inte skulle få frysskador. Så satt man där på sparken, förväntansfull och kände hur kylan nöp en i näsan. När vi så kom fram till centrum stod folk i grupper utanför alla skyltfönster. All skyltning var hemlig och fönstren hade rullgardiner neddragna så ingen skulle kunna tjuvkika. Prick klockan fem drogs rullgardinen upp och alla suckade ”åhhhh” när vi såg vad som fanns där.
I byn fanns många affärer, så det var mycket att titta på och det tog lång tid, flera timmar. I den ena leksaksaffären var det tomtar överallt, tåg gick på räls och in i små grottor, det tutade så kul när det åkte in i en tunnel. Julklappar med dockor och nallar fanns i flera rader och i mitten stod ägaren utklädd till tomte och slog sig på magen och skrattade och ropade ”God Jul”. Bryggeriet bjöd på svagdricka och vuxna fick julöl om så behagades. På Konsum var det dukat som ett julbord i skyltfönstret och vackra chokladkartonger och i en klädaffär var det nya snygga modeller på barnkläder, vantar och halsdukar, så lite tomtar här och var. På konditorierna var det fullt med bakelser och julgodis och vid färgaffären hade ägaren ställt fram dyra parfymer, tvålar, badskum, färgburkar, tapeter och jag vet inte vad. Allt var lagt som i ett snölandskap och var mycket fint. Järnaffären hade en flickcykel i centrum av sitt fönster och fullt av verktyg men även annat smått och gott som rullgardiner, hushållsmaskiner, radioapparater, tv-apparater och rörartiklar.
I alla skyltfönster var det vackra ljus och från högtalare spelade det julmusik eller så stod en grupp spelemän och spelade och sjöng vackert. Korvgubben hade kommit med sin lilla kärra som bar upp ett korvstånd. Oj, vad han sålde korv, alla ville ha och alla fick. Framför järnvägsstationen hade man satt en jättegran med belysning.
Så fortsatte man till nästa affär, kött- och mejeriaffären. Vad kan man tänka sig att de skulle ha då? Jo, ett stekt grishuvud med ett äpple i munnen och garnerat vackert med vit sockerkristyr. Där var korvar av alla de slag och ostar. Alla fick provsmaka och det gjorde man gärna. Vi avslutade årets skylning med att dricka saft, kaffe och bullar på ett konditori.
Så var det dags att åka hem, morfar som hela tiden stannat och pratat med farbröder, fick då bråttom att ta sin spark och så bar det hem. Där fortsatte vi att njuta av denna kväll, vi tjuvåt av julgodiset lite och vi barn fick en julklapp var. Ofta var det inget märkvärdigt, en börs, en tvål eller pennor men vi var så tacksamma och glada för ”klappen” vi fått. När vi barn gått till sängs, satt de vuxna och sjöng julvisor och psalmer och det var så tryggt att somna till denna vackra musik och sång. Morfar spelade fiol, mor spelade cittra och far spelade på antingen en gammal 1700-tals taffel eller en gitarr, ett dragspel, en fiol. Vilken underbar kväll det var. Vilken stämning det varit, alla hade vi julglädjen i oss, den glädjen som sprids som en löpeld i juletid. Glada hyggliga människor log och skrattade och man kramade om alla små och vi neg som seden var.

Väluppfostrade barn sågs gärna i vuxnas sällskap och många blev klapparna på huvudet denna underbara julskyltningskväll 1958. Jag låg och fantiserade om vilka julklappar jag skulle köpa och hade nog bestämt att det skulle bli något av det som färgaffären, leksaksaffären eller Konsum skyltat med. Så somnade man och drömde om tomtar och julklappar. Morfar smög in och lade ett kuvert till oss barn, det innehöll en stor peng, en sedel som vi tjänat ihop då vi var morgon gav honom kaffe på sängen. Min julskyltningskväll var över för denna gång men även idag ser jag fram mot julskyltningen på affären och hos hattmodisten, jag ilar dit lika förväntansfull som när jag var barn och funderar på, vad ska de skylta med? Vad finns bakom förhänget? Jaa, det är frågan men snart vet vi och ser ni någon som står med näsan tryckt mot fönsterglaset, leende och med glittrande ögon ivrigt beskådande skyltningen, då är det bara jag!
Rebecka

Gamla etiketter hämtade från Interne, minns ni dem?
Källa: ***http://gertolof.wordpress.com/2009/04/09/laskedrycksetiketter/***
Källa: ***http://spritmuseum.se/***
Källa: ***http://prylhyllan.123ehandel.se/product.html?product_id=705***
Källa: ***http://mirasmirakel.blogspot.se/2010_05_01_archive.html***

En levande bild av livet i Örträsk

av

Bodil Olsen

Vattenytan krusades på sjön Örträsket. Johan Efraim rodde så svetten bröt ut på pannan. Mittemot sig kunde han beskåda en ung vacker kvinna. Hilda Karolina Westerlund hette den unga dam som han blivit ombedd att hämta från västra sidan av sjön. Hon var det sextonde barnet till kyrkoherden i Jokkmokk långt uppe i Lappland. Hon var visst syster till prästen i byn. Själv hade han fem bröder och sex systrar, så han visste minsann vad det ville säga att ligga skavfötters i sänghalmen.

Det rådde förstämning i Örträsk. Prästens unga hustru, Vendela Kristina Maria hade blott tjugofem år gammal avlidit i barnsäng då hon nedkom med tvillingar. Endast ett av barnen, en liten gosse kunde klara livet. Där stod Axel Westerlund, förtvivlad och ensam med en liten son i stor prästgård och en behövande församling som väntade. Den sex år yngre systern Hilda befann sig vid det tillfället i Stockholm för att genomgå en utbildning till sömmerska. Axel kom att sända bud efter Hilda. Hon beslöt sig för att hjälpa brodern.

Under ett antal år blev det så att Hilda fick hjälpa till i prästgården och ta hand om den lille pojken. Hon blev hushållerska åt sin broder. Gossen kom sedermera att lystra till namnet Johan Axel Westerlund. Örträskborna var ett gudfruktigt folk på den tiden.

Det uppstod sålunda en varm vänskap mellan Hilda och hemmansägaren Johan Efraim. Den fördjupades till kärlek och de unga tu kunde sammanvigas av Axel som för övrigt var Örträsks förste kyrkoherde. Bröllopet stod en tidig vårdag, den 22 april år 1884. Man byggde en stor gård uppe på kullen söder om ”Pelles”, Johan Efraims föräldrahem. Strax intill byggdes en födorådsstuga (förmånsstugan), ladugård och visthusbodar. Då man ägde stora skogar togs bara det bästa virket. Under sommaren flyttade man ut ur det stora huset till det mindre. Det skulle skuras golv och luftas kläder. Pigor och drängar hade fullt upp med djuren och jordbruket.

Äktenskapet var lyckligt. I rask följd föddes Axel 1885, Hedvig 1887, tvillingsystrarna Anna och Hilma 1888, Karl Johan 1890 och Immanuel (Manne) 1892. Axel och Manne blev båda skogsinspektörer. Karl Johan avled vid endast tre års ålder 1893. Anna och Hedvig utbildade sig till lärarinnor. Hilma var ”hemmadotter”, dvs. skötte om sina föräldrar och kom att stanna kvar i föräldrahemmet hela sitt liv.

Minnen tränger på från alla håll. Jag minns hur min mor Dagrun berättat om hur hon fick passa oss sex systrar för fisk- och bryggeribilen då vi sprang för att få saft och våfflor hos moster Anna och Hilma i det övre huset. Vägen mellan husen var smal.

Mor förtalte även om hur jag döptes i salen i mostrarnas hus. Själv minns jag hur morbror Manne satte fart mot en vägg i salen då han skulle gå ut genom dörren. Salen hade tidigare varit kök och han gick ju dit där dörren tidigare suttit. Minns även hur jag kallades för ”Min lilla källarmästare” av mormor (Hedvig.). Det var ett bra sätt att få mig att våga gå ned i källaren för att skumma lite grädde till hennes kaffe. Med beröm kommer man långt.

Om somrarna fick vi åka droska från Nyåkers station för att komma till vårt älskade Örträsk. Vi var tvungna att ha två sovvagnskupéer för att alla skulle få plats. Ändå fick man sällan ha bädden för sig själv. Det var ingen sommar i Örträsk om inte ”sommarfåglarna” kommit.

Somrarna var oändliga då man var barn. Måltiderna intogs med mormor i högsätet. Där uppfostrades vi systrar omärkligt och med små medel. Att som barn kunna balansera de stora skedarna mellan den flata tallriken med kornmjölsgröt och smörbrunn och den djupa med lingonsylt och mjölk – det var en konst. Om man satt med armbågarna på bordet så talade hon diskret om hur ”Per Anders satt upp stickbuskar på isen”.

Hur hon rak i ryggen med stor värdighet gick den tre kilometer långa landsvägen till kyrkan om söndagarna. Jag följde så gott som alltid med henne. Över altaret, alldeles under taket minns jag att någon hade målat ett stort öga. Jag var övertygad om att det var Gud som stirrade på mig. Jag inbillade mig att ögat blinkade ibland. Kanske hoppades jag det. Mormor gav mig den första kontakten med kyrkan.

Jag minns hur pinsamt det kunde vara ibland. Mormor skulle nämligen ofta titta på porträtten som hängde i sakristian föreställande någon släkting.
När solen sänkte sig bakom Stöttingfjällen, minns jag hur de lyste röda bortanför Örträsket.
Då jag brukar gå uppför den breda trappan till vinden i mitt hus stryker jag alltid försiktigt över den nakna timmerväggen där drevningen med linet buktar och spretar mellan stockarna. I ögonhöjd ser jag hur det med blyerts och knagglig stil står skrivet: Johan Efraim Königsson. Han och hans familj är med oss än idag.
Kanske sitter Hilda med sina 16 syskon på en molnkant och ler i mjugg åt våra tokigheter.

Bilden föreställer Hilda

Julskyltning i Örträsk

Emil Nilssons 1953

Örträsk Livs 2013

Rut Svenssons 2013

Pris till Årets Örträskare

Årets Örträskare 2013

Tänk vad ett besök i vår bygd kan ändra ett liv. Hur tankarna gick i personens huvud innan beslut fattades, det vet bara han. Men vi vet vad det resulterade i, hus med utsikt över sjön och ett stort engagemang i vår bygd. Här sitter han många timmar framför datorn och förser molnet med bilder, anekdoter och skrivelser kring Örträsk socken. Detta för att folk som ännu inte upptäckt Örträsk skönhet och lugn ska inse det som för oss är självklart—Örträsk är ett paradis på jorden. www.ortrask.se är en av de skapelser som Årets Örträskare skapat sen ankomsten till byn och det är en av anledningarna till att Årets Örträskare går till ...

ÅKE RUNNMAN

Storfiskar'n

av
Gunnar Eriksson

Samarrangemanget "Storfiskar'n i Örträskbygden" fortsätter självklart med sina tre pimpeltävlingar även under 2014.

5 april i Långsele, 12 april i Vargträsk och 19 april i Örträsk.

Tre lördagar nästa år som bör bokas in redan nu!
"Storfiskar'n i Örträskbygden" – innehåller tre pimpeltävlingar under tre lördagar på raken – har under de föregående sju genomförda åren utvecklats för varje vinter.

Vi kommer att sälja lotter med början redan under november med dragning i samband med finalen i Örträsk den 19 april. Lotterna kommer att kosta 50 kronor och vinsterna blir därefter, med andra ord väldigt fina. Vi söker fortfarande ännu fler samarbetspartners, sponsorer, för att på så sätt kunna lyfta prisbordet ytterligare något pinnhål och gärna öka förtjänsten för arrangörsföreningarna, deklarerar tävlingsledningen för samarrangemanget mellan byarna och föreningarna i Långsele, Vargträsk och Örträsk.

- Summa summarum har vi en mycket bra grund och koncept att stå på, men vill gärna fortsätta att utveckla det ytterligare.

Tävlingsstaben

Utdrag ut SANDTORP

av

Hans Gustafsson

Tage Ö. och jag besöker Sandtorp en vårkväll när sommarvärmen anas i luften. Skogsbilvägar gör det möjligt att färdas bekvämt till det öde torpstället. I Norrström i "Punghyvarbacken" viker Tage in på en skogsbilväg som förgrenar sig på flera ställen, men genom rätta vägval närmar vi oss torpet. En till synes nytillverkad skylt visar var stigen till Sandtorp börjar. Medan vi vandrar stigen berättar Tage om den barnrika familjen som bodde i storskogen mellan Lillsandsjöberget och Kroksjöberget från 1916 till 1948. När vi kommer fram till odlingarna på myren flyger en riptupp upp. Han skrattar åt det överraskande besöket medan han flyr på starka vingar. Femtio år har förändrat vegetationen även om biotopen är karg och tillväxten långsam. Där tidigare liarna tuktade växtligheten och skapade rena ytor för höslåtter växer nu vide. Älgarna är de nya ägarna och de nöjer sig med videsnårens färska skott och lämnar övrig växtlighet att breda ut sig.

På högbacken nära myren låg bostadshus och ladugård. En stengärdsgård ligger till vänster om stigen. Den bär ett stumt men tydligt vittnesbörd om den stenbundna trakt som betvingats av torpets invånare. Jag försöker förstå varför man valt en så erbarmligt stenrik plats att bosätta sig på. Högst uppe på åsen ligger stensockeln på vilket bostadhuset låg, orubbligt förenad med marken genom den egna tyngden. Vi fotograferar i riktning mot Lillsandsjöberget för att kunna jämföra med en gammal kamerabild som enligt Tage visar huset med berget i bakgrunden. När jag tittar in i kamerans sökare ser jag ungskog av gran med inslag av lövträd. Det är svårt att föreställa sig, att där stått ett timrat hus med plats för trettonbarnsfamiljen. En rostig cykel står nedsjunken i mossan med trasig sadel och vinda hjul. Den var ej tillräcklig värdefull att ta till vara, när bohaget efter föräldrarna skiftades.

Stensockeln, på vilken ladugården en gång vilat, visar att det funnits plats för fyra kor och en eller högst två hästar förutom golvyta för får, gris och höns. En rabarber växer i gödselrummet. Den enda synliga ättlingen till de kulturväxter som Klara Helena planterade någon gång under första världskriget.

Hit till denna karga miljö flyttade Johan Alfred och Klara Helena. Medan vi sitter på en av de solvarma stenarna i den gamla hussockeln, fortsätter Tage att berätta vad han vet om torpets tillkomst.

- Johan köpte ett timrat hus i Stavaren, på Sandsjöns östra sida. Han flyttade huset till Örträsk, där det timrades upp på nytt. Några år senare flyttade han huset till Sandtorp och det uppfördes på den plats där vi nu sitter. På så sätt kom huset nästan tillbaka till Stavaren. Året var 1916 och familjen hade redan flera småbarn. Astrid var äldst med sina tio år. På Sandtorp födde Klara Helena många barn och syskonskaran utökades till 14. Av denna stora barnkull uppnådde 13 vuxen ålder. Både Johan Alfred och Klara Helena var småväxta men utrustade med okuvlig energi och god hälsa.

Vi försöker komma underfund med vad som lockade Johan Alfred till Sandtorp. Det är svårt för en nutidsmänniska att finna en godtagbar anledning. Visserligen ligger myrstråk från Sandtorp mot Lillsandsjön. En lockande biotop för en tranfamilj under en kort sommarvistelse, som i de varma gyttjepölarna kan äta sig mätta på grodyngel och grodor i olika utvecklingsstadier. Ett favorittillhåll för ripor i myrmarkens torrare partier där dvärgbjörken väver sina risiga mattor. Visserligen växer starr på myren som kan bärgas till kofoder, men det är strävt och näringsfattigt och ger dåligt underlag for mjölkproduktion. Starren växer glest och det krävs stora ytor for att samla in vinterfoder till fyra kor och ett varierande antal får. Vart sjunde år mognar hjortron rikligt på myren men i brist på socker kan överflödet inte tas till vara.

Hästen måste ha kraftigare foder än starrhö för att orka med det tunga slitet i timmerskogen. Smala odlingar där Johan och hans familj med okuvlig energi odlat klöver och timotej ligger åter öppna för skogens alla vilda frön. Nu växer videbuskar och björk sida vid sida i de marker, som Johan Alfred öppnade för bondens kultiverade växter.
Det kanske var självklart för Johan Alfred att flytta till Sandtorp. Vad våra avtrubbade sinnen ej kan uppfatta var för honom fullt synligt. Under många vandringar upp till området hade han värderat och registrerat myrmarkens starrslåtter, det jaktbara viltet i skogen, fisken i sjöar, tjärnar och bäckar och sist men inte minst tillgången på bär. Enligt Johan Alfreds bedömning fanns tillräckligt med mat för en stor familj. Dessutom fanns frihet i skogen och sjukdomar kunde hållas på avstånd med hjälp av läkande örter. Klara Helena ställde sig tveksam till att lämna kyrkbyn och försökte komma med invändningar. Det hjälpte föga att nämna risken för svåra förlossningar, sjukdomar som kunde drabba barnen, olycksfall i arbetet och allt annat svårt som kunde komma över hemmet. Johan Alfred hade redan bestämt sig. Han var inte det minsta oroad för att familjen skulle bli isolerad. Stigen från kyrkbyn till Sandsjön var livligt trafikerat av skogsarbetare, jägare, fiskare och bärplockare.
När Johan Alfred kom hem en kväll efter en tur upp till Sandtorp med nyfångade foreller från Hammonsbäcken fick han ett övertag. Han smörstekte forellerna och bjöd Klara Helena. Han förklarade att fångsten tagit mindre än en timme i anspråk. I Hammonsbäckens djuphöljor trivdes foreller som kunde fångas när de behövdes. I förbifarten nämnde Johan, att han skrämt upp skogsfågel i nästan varje buske. Den kvällen bestämde man sig för att flytta.
Klara Helena fördelade sina födslar lika mellan pojkar och flickor. Först födde hon ett par döttrar, Astrid och Greta, för att få hjälp i hushållet och i ladugården. Därefter födde hon pojkar som Johan Alfred kunde lära upp i konsten att lyfta stenbumlingar och att timra hus.
Att vandra stigen en stilla höstdag med klar luft under blå himmel ger säkert en minnesrik upplevelse. Efter någon kilometers vandring i den höstfagra skogen där tjäderfågelns tunga uppflog får jägarblodet att pulsera snabbare skymtar Gäddtjärn, som ett avlångt och svartblänkande öga i skogen, med storlommens vildmarksläten i luften. Stigen snuddar tjärnens rundning i dess norra del, innan den åter försvinner i storskogen. Marken börjar slutta uppför då stigen närmar sig Malbergets baksida. I den gamla granskogen växer nornan som under några försommarveckor blommar med paradisisk skönhet. När stigens högsta punkt är uppnådd öppnar sig utsikten över bygden. Ljud från kyrkbyn samsas i en mångstämmig kör och berättar om det liv som där pågår.

Örträsk Ryttarförening och Stallklubb 1991-1994

av

Ivar Söderlind

I förra numret av ÖA beskrev jag Örträsk Ryttarförening och Stallklubbs verksamhet under första året (bildades 22 februari 1989). Här fortsätter jag med de följande åren. Jag inleder med att kort repetera föreningens målsättningar och verksamhet som det beskrevs 1990. Liksom tidigare har jag fått material till artikeln från föreningsprotokoll, verksamhetsberättelser, minneanteckningar men framför allt genom skrivelser från föreningens dåvarande ordförande Inga-Britt Svensson. Till ett kommande nummer av ÖA skall jag, med hjälp av intresserade Örträskbor, försöka ta fram fakta om ridverksamhet och hästhoppning i Örträsk fram till idag.

Föreningens målsättning i början

I förra numret av ÖA sammanfattades föreningens målsättning och verksamhet på följande sätt: *"Örträsk Ryttarförenings målsättning är att skapa en bra fritidssysselsättning för våra ungdomar i glesbygden. Det är dock en sysselsättning som kräver stora tillgångar både ekonomiskt och ideellt. Det är viktigt för vår bygd att vi har en syssla som ger våra flickor en meningsfull fritid, samt en positiv syn på deras hemort. Vår förhoppning är att vi ska skapa en längtan efter att flytta tillbaka efter skoltiden. En annan viktig del i vårt arbete är att ungdomarna lär sig ta ansvar och får erfarenhet av föreningsteknik".*

Susanne Nygren anställdes

Under tiden 1/9 1990 - 28/2 1991 var Susanne Nygren anställd på ungdomsplats hos Örträsk Ryttarförening med en arbetstid på 40 timmar per vecka. Hon skötte om stallet och hästarna och var dessutom ridinstruktör, arbeten som hon skötte på ett föredömligt sätt. Dessutom valdes hon till ordförande i föreningens ungdomssektion på årsmötet 1990. Trots sin ungdom (född 1974) ansågs hon vara lätt att samarbeta med och hade en utomordentlig organisatorisk förmåga.

Inga-Britt Svensson valdes till ordförande

Vid årsmötet 1990 valdes Inga-Britt Svensson till ordförande och Nils Stenström till vice ordförande. I ett brev till Örträsk Byamän i mars 1991 skrev Inga-Britt: *"Vår förening verkar för att ge Örträskungdomarna meningsfulla fritidsaktiviteter och därigenom skapa ett intresse för bygden och dess fortbestånd. Vi tror att om ungdomen trivs kommer den att stanna kvar och bilda en förutsättning för bygdens överlevnad. Vår förening har stora ekonomiska problem till följd av att vi ej har tillräckliga anslag för vår verksamhet och vi kan heller inte som ideell förening ha heltäckande medlemsavgifter. Våra fasta kostnader för hovslageri, foder, strö, elektrisk kraft (uppvärmning av stall) mm är höga. Våra aktiva medlemmar utför ett enormt ideellt arbete, men vi arbetar hela tiden med en ekonomi som har slagsida och hela tiden hotar föreningens existens. Vi anhåller därför hos Byamännen om anslag för att hålla igång vår verksamhet för att därigenom ge ungdomen meningsfulla fritidsaktiviteter."*

Den 5 juni 1991 gav Miljökontoret i Lycksele kommun Örträsk Ryttarförening tillstånd för djurhållning - ridskoleverksamhet. Anläggningen med stall bedömdes som lämplig ur djurskyddssynpunkt och inom föreningen bedömdes att det fanns erforderlig kompetens för hållande av hästar för ridskoleverksamhet.

Såg ljusare på tillvaron

I en träff med Fritidsförvaltningen, Lycksele kommun den 17 juni 1991 hette det: *"Representanter från Örträsk Ryttarförening meddelar att man för närvarande ser något ljusare på tillvaron. Den planerade lägerverksamheten har rönt stort intresse och är i stort sett fulltecknad. Ekonomin har rönt stort intresse och är i stort sett fulltecknad.*

Ekonomin är dock fortfarande ansträngd samt vissa brister i hästmaterialet. Fritidschefen John-Gunnar Jönsson skall genom Lena From och Lennart Holmlund söka medel från arvsfonden och statens ungdomsråd."

Vid samma tid vädjade föreningen genom Inga-Britt Svensson i en skrivelse om hjälp från SPF, c/o Sigvard Jonsson, Örträsk: *"Ryttarföreningen kommer fr.o.m. eftersommaren 1991 att sakna stallpersonal. Finns det ingen inom er förening eller några som kan hjälpa oss med stallskötsel några timmar per dag? Du som är intresserad ring mig så får vi diskutera stallsysslorna och arbetstider."*

Sökte bidrag från Lycksele kommun 1991

I ytterligare ett brev till Lycksele kommun den 30/9 1991 skrev Inga-Britt: *"Örträsk stallklubb ansöker härmed om största möjliga bidrag till verksamheten. Vår förening har nu varit verksam under drygt 1 år och vi har lyckats komma igång med mycket och bra verksamhet för ridintresserade ungdomar inom Örträsk och även ungdomar från övriga kommunområden. Ridskolan är öppen för allmän ridverksamhet ca 10-12 timmar per vecka. Dessutom visar det sig att stallet har blivit något av en träffpunkt för de som är intresserade av denna verksamhet. Föreningsaktiviteter i övrigt för ungdomar under kvällstid och helger finns i liten omfattning. Klubbens verksamhet har också resulterat i att framför allt flickor som går högstadiet och gymnasiet i Lycksele nu hellre väljer att åka skolskjuts än övernatta i Lycksele, vilket vi som föräldrar ser mycket positivt på. Ridskolan har också blivit ett bra utflyktsmål för bl a dagisverksamheten."*

I stallet finns två egna hästar och tre som är privatägda. Klubben har behov av att köpa ytterligare en häst för att klara efterfrågan på ridverksamheten. Problemet är att kunna få fram intäkter för att klara av den löpande driften. Vi har idag en person som är anställd av Lycksele kommun på en s.k. "ungdomsplats". Detta har varit ett måste för oss och har också fungerat bra. Men hennes tid hos oss är begränsad och sedan är vi i behov av en ytterligare liknande möjlighet. Bjurholms kommun har här erbjudit oss en plats men har tyvärr inte samma regler som Lycksele kommun. Vi blir tvungna att gå in med en mellanskillnad till lönen motsvarande ca 2500-3000:- kronor per månad. Mot bakgrund av den budget vi har att röra oss med så är detta inte möjligt. Klubbens verksamhet sköts på ideellt arbete från styrelsemedlemmar och föräldrar. De intäkter vi får är från avgifter för ridlektioner, stallhyra, lägerverksamhet, försäljning av gödsel, olika utåtriktade aktiviteter (ex försäljning av fika, speciella erbjudanden till turister).

Ser vi till stallet finns det behov av att få en upprustning t ex med vatten och tillgång till toalett och dusch. Stallet och ridskolan i Örträsk har blivit en stor tillgång för ungdomsverksamheten och vår ambition är att vi ska fortsätta att driva klubben vidare, men för att detta ska vara möjligt måste vi i första hand få ekonomisk hjälp. För att klara verksamheten 1 år framåt behöver vi ett tillskott på minst 30 000 kronor. Vi är givetvis intresserade av att få diskutera vår situation och möjligheter till hjälp att gå vidare."

Försäljning av föreningens hästar

I brev till Lycksele kommun den 10 april 1992 berättar Inga-Britt Svensson om föreningens problem att hålla igång verksamheten: *"Örträsk Stallklubb vill med detta brev meddela att vi har gjort en del förändringar i vår verksamhet. Eftersom vi under en längre tid haft problem med att på ett tillfredsställande sätt kunna ordna den dagliga skötseln i stallet, så har vi beslutat at låta försälja klubbens hästar. De pengar som erhålls vill vi skall avsättas för framtida bruk inom stallklubben. Om ett antal år kommer det troligen att finnas underlag för att starta om verksamheten med nya hästar, och då vill vi ha pengar avsatta för detta ändamål. I nuläget kommer vi att fortsätta vår ridverksamhet med privata hästar. Lägerskola med mera kommer även att ordnas fortsättningsvis. Vi kommer också att ordna med bärgning och försäljning av hö för att få inkomster till vår verksamhet."*

Årsmöte 1994
Under kommande år fortsatte ridverksamheten i Örträsk. Vid årsmötet den 20 februari 1994 beslutades att årsavgiften skulle vara 100 kr. Det framkom också att Svante Idemyr hade installerat belysning vid paddocken. Årsomslutningen hade uppgått till 17,147:50 och ridklubben hade haft fem sammanträden. Styrelsen omvaldes enligt följande:

Ordförande:	Inga-Britt Svensson
Kassör:	Ros-Marie Thoren,
V ordförande:	Ann-Charlotte Gustavsson,
Sekreterare:	Elisabeth Edvinsson
Ledamöter:	Olle Svensson, Carina Norberg, Sigrid Norberg.
Suppleanter:	Kristina Bengtsson, Monika Jonsson och Jan-Erik Gustavsson,
Revisorer:	Roland Jonsson och Börje Jakobsson

Ungdomssektionens ordinarie ledamot var Therese Svensson med Anna Börjesson som suppleant.

Har du hört att?

av
Linda Öhrman

Gör om och gör rätt kommunen!
Elverk till Öregården har diskuterats sedan lucia 2008 när strömmen var borta flera dygn och nu hände det igen en helg i mitten av november 2013. Döm om mångas förvåning när inte elverkskoppling förberetts eller något elverk lämnats på Öregården för att säkra värmekällor och möjligheten till varm mat för de som bor där. Vad hände med löften på stormöten och i närvaro av aktionsgruppen?

Lycksele kommun vill spara på lokalkostnaderna i Örträsk och Kristineberg och därmed lägga ner brandvärnen. När det gäller personal säger Ulf Axelsson att det är svårt att rekrytera, frågan är har man provat att annonsera? I Örträsk har det tillkommit tre nya yngre personer sista året, en stor andel av totala styrkan på sju stycken. Vid en tidigare undersökning när förslaget om nedläggning av brandkåren lades, uppskattades tiden från Bjurholm till 20 min och från Lycksele till 40 min. Svårt med 5 min inställelsetid samt att med full tankbil köra på isiga vägar som nu i november.
Att man nu med Öregårdens sprinklersystem inte tycker att vare sig äldreboendet, kyrkan eller övrig befolkning är av vikt att snabbt rädda då ”utryckningarna senaste året bara varit två” är svårt att förstå. Det finns ingen jourpeng längre för de som ställer upp, så vad är problemet egentligen?
Nä kommunen, pengar går att spara på andra sätt!

Ny arrendator på Pärlan

av
Gunnar Eriksson

Anneli Edholm har från denna månad tagit över driften av restaurang Pärlan i Örträsk. Foto: GUNNAR ERIKSSON

Anneli kommer att uppskatta kontakten och småpratet med gästerna när hon nu kommit närmare matlagningen.

Jag har i många år längtat efter att få laga mat i större omfattning och då dök detta upp mycket lämpligt.

Nu har Anneli en riktig pärla att ta hand om i Örträsk

ÖRTRÄSK. Från denna månad drivs restaurang Pärlan i Örträsk i ny regi.
–Jag växte upp med en mamma som drev restauranger, själv har jag i många år längtat efter att få laga mat i större omfattning och då dök detta upp mycket lämpligt, berättar Anneli Edholm som senast bott i Brysssel, Belgien, men har intressen i bygden.

Avskedsfika i Örträsk
130
27 september 2013.

Ann-Gerd Wahlberg lämnade Pärlan i slutet av september månad efter många års förtjänstfullt arbete.

Sedan i somras stod det klart att Anneli Edholm skulle bli hennes efterträdare.

– Min svärmor ringde i vår vintras och tipsade, men faktum är att jag haft just Pärlan i blickfånget i flera år.

Jag skickade in en ansökan och nu är jag här.

Anneli är född i Linköping, uppvuxen i Stockholm, har bott i Östergötland innan det under det senaste året varit en tillvaro i Bryssel som gällt för Anneli och hennes familj. Men...

– Vi har ett ställe i Vargträsk två mil härifrån sedan 20 år tillbaka och faktiskt alltid levt och lekt med tanken hur det skulle vara att flytta hit, berättar Anneli vars närmsta svärmor Anette Norberg är Vargträsk bosatta fasta invånare.

– Vi har under många år varit här så mycket vi kunnat och det här har blivit en hel del. Jag brukar säga att Vargträsk är som ett positivt virus och syftar då på lugnet och tystnaden, skrattar Anneli åt sin beskrivning.

Hon har läst till kostekonom och är kockutbildad och har länge jobbat som biträdande kostchef för Linköpings kommun.

– Men det var långt från själva matlagningen och gästerna. Här och nu får jag laga mat från grunden, jobba med barn på förskolan och äldre på Öregården vilket jag gillar, jag uppskattar också kontakten och småpratet med lunchgästerna utifrån. Jag ser riktigt stora möjligheter för Pärlan, deklarerar Anneli vars familj bor kvar i Belgien ytterligare ett tag innan även deras flyttlass går upp till Örträsktrakten.

Hon ser verkligen fram emot att få bo och verka i den fantastiska naturen i Örträskbygden.

Kan Pärlans matgäster vänta sig något nytt?

– Det hoppas jag, men kanske inget direkt märkbart så här i början. Grunden finns i den dagliga servicen till förskolan och Öregården, men jag kommer givetvis att fortsätta med julbord, påskbord och öppethållanden vissa fredagskvällar, det är då på kvällar och helger som det kan utvecklas, säger Anneli Edholm, funderar och tillägger:

–Sen diskuterar vi möjligheterna att här i Örträsks härliga miljö ha konferensverksamhet i större omfattning, något som också skulle innebära fler gäster för Pärlan.

GUNNAR ERIKSSON

Artikel i Västerbottningen den 11 oktober

Har du bilder eller idéer till vår broschyr och marknadsföring?
Hör av dig till projektledare Magnus Andersson, 070-508 75 57 eller maila magnus@ortrask.se
Besöksadress kontoret skolans övervåning.

Spindeln

av

Bodil Olsen

Det var egentligen ganska vackert.
Nu började jämvikten infinna sig.
Det fladdrar litet i draget.
På botten mellan de mjölkvita fönsterglasen
ligger en hoptorkad liten spindel.
Till och med den rör sig.
Sakta, trevande.
En hel vinters arbete med ett fåfängt försök
att väva in sitt vinterförråd
- till spillo.
Spindelväven fladdrar igen.
Det blåser hård Nordan.
Ser ut över åkern genom det andra fönstret.
Blir lite full i skratt.
Den där Kalle han var en rekorderlig man.
Litet av att ”Man tager vad man haver”.
T. ex. Karlssons Klister
då Nordan härjat extra hårt en vinter.
Över den spräckta rutan går
- liksom ett spindelnät -
tunna trådar av lim i ett sirligt mönster.
På vissa ställen har det klumpat sig
och en seg sträng har letat sig ned över glaset.
Det rister till i glasrutorna.
Vinden har bestämt vänt.
Sätter på kaffe.
Funderar på om jag bryskt skall
väcka spindeln till en alltför tidig vår -
och tvätta bort den mjölkvita dimman.
Bestämmer mig för att låta bli.

Ett tag.

Textildag i Örträsk

av
Åke Runnman

I samband med länskulturdagarna i Lycksele under oktober fylldes Örträsk av många förväntansfulla människor - Ruth Svenssons affär skulle ha öppet!
Redan innan öppningsdags var planen utanför affären full med väntande människor och när Håkan Sandell öppnade dörren och bjöd välkommen strömmade det in folk i affären. Många "Men kommer du ihåg" och "Titta där" hördes bland besökarna och Görel och Håkan hade fullt upp med att hälsa välkommen, svara på frågor och hjälpa oss till rätta. När en halvtimme hade gått var affären så full med folk att många valde att vänta utanför för att få en chans att komma in och även långt efter stängningstidens slut fanns det besökare som fortfarande levde i nostalgins värld. Det var inte bara öppet hus, det var fullt hus på Storgatan 84 denna dag.
En otrolig upplevelse att få vara med om och jag förstår alla som sedan tidigare hade minnen från affären att de gick omkring i ett lyckorus och bara mindes. Görel och Håkan har gjort ett helt fantastiskt arbete med att ställa i ordning affären och banklokalen till i det närmaste originalskick med möbler och detaljer och jag hoppas att detta inte var en engångsföreteelse utan att det kommer fler tillfällen att besöka affären så att det inte är lika trångt nästa gång.

Efter besöket i Svenssons så gick kosan till prästgården där Alex, Bodil och Rebecka hade fixat fika med flera olika sorters fikabröd.
Klockan halv tre hälsade Margoth Elfving på prästgården välkommen till det fyrtiotal personer som satt bänkade och ville lyssna till Hillevi Wadenstam, etnolog på Västerbottens museum. Hon skulle prata på temat "Hur ser du ut människa", en föreläsning om dräkthistoria och mode. Detta gjorde hon på ett initierat och engagerande sätt vilket märktes på att alla satt kvar tills hon var färdig och hade gett oss en snabbresa genom framförallt damernas kläder genom tiderna. En mycket uppskattad föreläsning vilket märktes på alla frågor och på applåderna efteråt.

Projektet Örträskbygdens framtid

av
Magnus Andersson

Snön lägger sig och minusgraderna ökar i takt med att mörkrets timmar blir allt fler. Projekt Örträskbygdens framtid har snart kommit halvvägs. Hur långt har vi nått så långt? Ett antal resultat är redan tydliga. Genom att projektet deltar i referensgrupper, möten och andra sammanhang har Örträskbygden hamnat mer i focus än tidigare. Facebooksidan syns och används inte minst av media som en källa till information om händelser i trakten. En annan viktig del i projektet är utvecklingen av Vargåhedtjärn där fisket står i centrum. Där har arbetet påbörjats med att anpassa området till att kunna brukas av handikappade, inte minst rullstolsburna. Under vintern kommer bryggor att byggas för att fraktas ut och ställas på plats under våren. Andra viktiga saker som burit frukt är de kontakter mellan Restaurang Pärlan och Kyrkan som etablerats.

Fem byar-projektet

Att vissa delar av projekt lever vidare medan andra omedelbart dör av finns många förklaringar till. Vid genomgången av vad som fortfarande lever av de investeringar och idéer som föddes under det projektet syns omedelbart några tydliga drag som manar till eftertanke. I Örträskområdet investerades bland annat i skjutbana, datastuga, Ekomuseum i Vargträsk samt Gotthards biograf. Skjutbanan används till sitt syfte, likaså Ekomuseet även om besökssiffrorna dalat. Gotthards biograf finns placerad på övervåningen i hembygdsgården. Datastugan är idag avvecklad då de intresserade skaffade sig egna datorer och internet, en naturlig utveckling således.
Det främsta exemplet på hur Fem byar-projektets investeringar burit frukt finns i Trehörningssjö där anläggningen Kerstins udde förvaltar och utvecklar många av de idéer och tankesätt som Fem byar arbetade med. Här finns den drivne entreprenören som förmår och vill utveckla en affärsidé till en fungerande verksamhet.
Motsatsen till utvecklingen i Trehörningssjö kan ses i Åmsele där investeringar i handikappfiske, vandringsled och fågeltorn inte ledde någon vart på grund av att ingen entreprenör eller organisation förvaltade de uppbyggda resurserna. Däremot lever en solcellsanläggning kvar samt en bro som idag är en viktig del av skoterleden. En lärdom är således att det som produceras måste ha en tydlig förvaltare med idéer och ambitioner för investeringen den dag projektet avslutas.

Samarbeten

Inom projektets ram ingår som en viktig del att skapa samarbeten och möten mellan personer och organisationer, både lokalt och regionalt, i syfte att generera nya idéer, produkter och aktiviteter. Ett exempel på detta är de möten och kontakter jag haft med bland annat Greger Jonsson, fiskerikonsulent, Lycksele kommun, Bjurholms kommun samt föreningar efter Öreälven om att utveckla och marknadsföra älven som resurs. Idéer om gemensamma fiskekort, övernattningsmöjligheter och annat har diskuterats. Kojorna efter älven samt Öreälvsleden är viktiga delar som ska jobbas vidare med. Sedan många år har det funnits tankar om ett närmare samarbete mellan Svenska Kyrkan och Restaurang Pärlan rörande behovet av mötes- och konferenslokal med övernattningsmöjligheter. Steg har tagits mot att formalisera detta och vi kan troligen se fram mot ett ökat antal besökare i bygden något som kan generera inkomster såväl för Kyrkan och Pärlan som för andra företagare i bygden, inte minst våra handlare.

Behov av hus

I projektet ingår att kontakta och diskutera med husägare i vilken mån de är intresserade av att på sikt kvarstå som ägare eller om det finns intresse för avyttring. Det har i omgångar funnits behov av hus vilka kan hyras eller köpas. Jag kan i projektet diskutera vilka vägar man är villig att gå och om man kan tänka sig avyttra sitt hus om behov uppstår på grund av inflyttning. Att Örträskbygden är i behov av det senare är en underdrift om något.

Vintern
Under vintern kommer arbetet bland annat riktas mot att ta fram marknadsförings-material i olika former, fortsatt arbete med kartläggning av potentiellt lediga fastigheter, byggnationer av bland annat bryggor samt fortsatt arbeta med att föra människor samman i syfte att främja nya idéer.
Den som vill komma i kontakt med mig är välkommen att titta in på mitt kontor på övervåningen i Örträsk skola, ringa på telefon 070-5087557 eller e-posta på magnus@ortrask.se

Besiktning av hembygdsområdet

av
Rebecka Lejonbalk

Anteckningar från besök på hembygdsgården den 30 oktober
En representant, Lena Berglund, från Länsmuseet kom idag på uppdrag av Länsstyrelsen för att inventera samtliga byggnader som hembygdsföreningen ansvarar för och se dess skick och få veta dess ursprung. Agneta Höglund och Rebecka Lejonbalk närvarade. Representanten för länsmuseet skriver en rapport om byggnadernas tillstånd och därefter beslutar Länsstyrelsen om eventuell åtgärd

Vi började med:
Bagarstugan: där påpekas att golvet lutar och bör rätas upp ordentligt, När målades bagarstugan sist? (Den målades våren 2011) Taket är bra och nygjort.
Slåtterkojan: Ingen anmärkning
Smedjan: Ingen anmärkning
Kvarnen: Såg bra ut utom den sidan som är mot badstranden. Lite murket och förstört
Härbre: Ingen anmärkning
Erik Larsgården: Bör målas om med slamfärg, stockar har förskjutits utåt (utbytt virke), lava växer på baksidan. Stora sprickor i stockarna, fel slags färg är målad på fönstren**. Inuti**: Gamla rummet, Stockar förskjuts inåt (utbytt virke) murket trä, golvet sluttar mot landsidan. Grunden oregelbunden och bör rättas till. När målades gården sist? När åtgärdades taket sist?
Logen: Scenen bör flyttas, står alldeles för nära byggnaden . Mycket murket och trasigt virke i logväggen bakom scenen. Väggar har sprickor här och var. Scenen bör inte alls stå framför logen utan flyttas till annan plats. Logen bör målas, dörrarna till logen bör tjäras eller möjligen får oljefärg användas. Taket? Scen och dess tak ser modernt ut och passar inte in i miljön.
Sommarladugården: Ingen anmärkning

De fyra kojorna, **Dammkojan, Bomstugan, Storforskojan och Lomforsen** har museet i efterhand fått bilder och uppgifter om.
Då ansvaret för alla byggnader ligger på föreningen bör de se till att underhållet sköts. Förslag lades enligt följande angående visningar av byggnaderna under sommartid. **Gör skyltar vid varje hus med uppgifter som: namn, var huset en gång stått, när det flyttades till hembygdsgården. Eventuellt mer information. Försök ge guidade turer inom området**

Avslutningsvis påpekades att museet skickat handlingar till föreningen som skulle ha fyllts i och som skulle varit museet tillhanda före besöket. Som det nu var fick vi försöka besvara frågorna så gott vi kunde.

Året runt

av
Astrid Helletun

Månstrålar klara och stjärnornas tindrande ljus
regntunga skyar och forsarnas eviga brus
isen som smälter när solens värme den når
allt finns omkring oss om vi blott ser och förstår
blommor som lyser upp och trädens milda sus.

Ljusa nätter och skimrande sommardagar
fåglarnas drillar på fält och gröna hagar
havets vågor som svallar och gungar
i skogen har getts liv åt massor med ungar
ett evigt bestyr med att mätta deras magar.

Naturens under av mångahanda slag
följer årstiders rytm och gång, oss till behag
det sker lika säkert som efter vinter kommer vår
allt lever upp igen allt efter dagarna kommer och går
nog är det skönt att veta att ljuset stannar kvar ett tag.

Barnens glada lekar och allehanda hyss
de springer barfota i gräset där drivan legat nyss
Tiden går så fort och allting vill man hinna
innan sommaren är slut och höstlöven börjar brinna
dagarna flyger fort förbi som västanvindens kyss.

Sommardagarna blir kortare lite i sänder
och flyttfågelsträcken mot södern åter vänder
det blir tyst i naturen och kvällarna blir svala
snart börjar trädens grenar åter bli kala
stjärnorna syns igen när de sina strålar tänder.

Höstens mulna dagar vill man gärna glömma
när blåsten tar i och rännilar strömma.
Lev här och nu gör det bästa av tiden
känn glädjen över livet, lugnet och friden
när vintern är här kan man åter börja drömma.

Naturens cirkel är sluten ännu en gång
åter börjar en längtan att få höra fågelsång
ett år är till ända det gick med vindens fart
snart börjar häggen blomma och dofta underbart
och surrande humlor och bin hörs åter hela dagen lång.

Serveringen på hembygdsgården

av
Ivar Söderlind

I vanlig ordning har serveringen i Örträsks hembygdsgård Dalgården varit öppen under sommarsäsongen vid stora ”begivenheter” med början redan på Valborgsmässoafton den 30 april och sedan vid nationaldagen, midsommar, hembygdsdagen, Örträsksjön Runt, Loppisdagar osv.

Under juli månad och första veckan i augusti var serveringen dessutom öppen tisdagar och torsdagar mellan 12 och 15. Besökare från när och fjärran har besökt det vackra hembygdsområdet och också passat på att ta ett fika inne i mysiga Dalgården med hembakat bröd eller våfflor med grädde och sylt.

Med hjälp av många ideella krafter, både Örträskbor och hemvändande sommargäster, har serveringen kunnat hållas öppen. Dessa foton är tagna vid två tillfällen under sensommaren.

Hembygdsgården onsdag 31 juli
Från vänster Margareta Munther Lindberg, Rebecka Lejonbalk och Bodil Syrén

Hembygdsgården tisdag 6 augusti
Från vänster Barbro Öhrman, Frida Häggllund och Gunilla Persson

Hembygdsgården tisdag 6 augusti
Från vänster Gunilla Persson, Frida Häggllund och Barbro Öhrman

Sportfiskelubben i Örträskbygden

av
Gunnar Eriksson

SPÖ

INFORMATION

För ett drygt halvår sedan, närmare bestämt 4 mars, bildades Sportfiskeklubben i Örträskbygden (SPÖ) som en logisk utveckling av de byagemensamma pimpeltävlingarna som under åtta vintrar (hittills) arrangerats tre lördagar på raken i Långsele, Vargträsk respektive Örträsk under samlingsnamnet ”Storfiskar´n i Örträskbygden”.

I SPÖ:s stadgar fastställdes att den huvudsakliga verksamheten ska vara att arrangera tävlingar och jobba med ungdomsverksamhet och det givetvis i intimt samarbete med andra föreningar i bygden och då, logiskt, främst fiskevårdsområdena.

2 augusti genomfördes SPÖ:s första klubbmästerskap i Skangsel- och Storforsen i Långsele där Berndt Wahlberg, Vargträsk, gick segrande ur striden med knapp marginal.

20 augusti avhöll vi vårt årsmöte och byggde upp en framtida agenda om en utökning av tävlingsarrangemang vars arbete påbörjats här under hösten (se nästa sida).

SPÖ har som färska medlemmar i Sportfiskarna (Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund) också närvarat på distriktsförbundets tävlingskonferens 5 oktober.

För att hålla medlemmar (vi är redan ett 50-tal, men vill gärna bli fler) och andra intressenter informerade om verksamheten så kommer vi med ojämna mellanrum att informera om vad som händer genom detta informationsblad där Ni som nu får detta i pappersform mycket gärna får meddela er e-postadress till spo@ortrask.se

Styrelsen

BLI MEDLEM I SPÖ!

Sportfiskeklubben i Örträskbygden skulle må bra av att bli ännu fler medlemmar!
För billiga **50 kronor** insatt på klubbens **bankgiro 172 - 4665** (ange namn, adress, e-postadress och telefon) stöder du vår verksamhet på ett mycket positivt sätt.
Betalar du i dag är du medlem till detta verksamhetsårs utgång 2014-06-30.

Välkommen!

Sportfiskeklubben i Örträskbygden (SPÖ)

c/o Elsebeth Wälivaara
Storgatan 29
916 95 Örträsk

Bankgiro: 172 – 4665
Org.nummer: 802471-5834
Hemsida: www.ortrask.se
E-postadress: spo@ortrask.se

STYRELSE:
Gunnar Eriksson, ordf, 070/206 16 00.
Elsebeth Wälivaara, kassör, 070/242 41 75.
Jan Östen Sölvebrand, sekr, 070/657 90 66.
Åke Runnman, informatör, 070/282 00 02.
Elina Båtsman, 070/606 02 59.
Johan Båtsman, 0730/22 33 29.
Kenneth Edlund, 070/308 47 55.
Rolf Wahlberg, 070/287 65 22.

REVISORER:
Christer Johansson, 070/264 15 54.
Anders Söderlund, 0932/301 05.

VALBEREDNING:
Karl-Göran Svalberg, smnk, 0932/300 56.
Sverker Jonsson, 0730/39 33 92.
Laila Ädelgran, 070/393 93 41.

Tävlingsarrangemang i blickfånget för SPÖ

SPÖ har koncentrerat sommarens och höstens arbete till att planera en utveckling av tävlingsfisket i Örträskbygden.

Som tidigare framgått i olika sammanhang har vi tillsammans med Lycksele kommun ansökt om att få arrangera ett framtida SM i pimpelfiske.

Vi för dessutom en dialog med kommunen om att tillsammans arrangera ytterligare någon pimpelfisketävling denna vinter där SPÖ skulle vara operativt ansvariga för genomförandet av tävlingen. Mer om detta senare….

På Sportfiskarna Västerbottens tävlingsplaneringsträff i början av oktober månad tilldelades vi arrangörskapet av DM i pimpelfiske 2015 och DM i traditionellt mete sommaren 2018.

Internt funderar vi dessutom på att under kommande sommar 2014 arrangera såväl en gäddfisketävling som en metartävling.

Mer om detta också senare…

Grunden för SPÖ:s verksamhet i Örträskbygden är alltjämt att vara sammanhållande nav för våra tre pimpellördagar under eftervintern där det i vinter 2014 är 5 april i Långsele, 12 april i Vargträsk och påsklördag 19 april i Örträsk som gäller.

Boka in det!

Dessa tävlingar arrangeras, precis som tidigare, i mycket intimt samarbete med fiskevårdsområdena och intresseföreningarna i berörda byar.

JULKLAPPSTIPS – PIMPELLOTTER!

Under november månad kommer vi att inleda försäljningen av vinterns Pimpellotteri som vi nu genomför för andra gången med dragning efter Storfiskar´n-finalen i Örträsk påsklördag 19 april 2014.

Vill du köpa och/eller hjälpa till att sälja dessa pimpellotter så kontakta Kenneth Edlund, Långsele, Jan Östen Sölvebrand, Vargträsk eller Rolf Wahlberg, Örträsk.

VÄRDEFULLA SAMARBETSPARTNERS

Atelje A-M – Biltema Umeå – B-O:s Traktortjänst i Örträsk – Expo – Fiskebutiken i Lycksele – Folkbladet – Golvkungen Lycksele – Hag-Hans – Intersport Umeå – Lycksele kommun – Lycksele Travsällskap – Länsförsäkringar Västerbotten – Neova – Nordisk Vindkraft – Restaurang Pärlan – Salmo Lapland AB – SCA Skog – SK-möbler – Skellefteå Kraft – Sportfiskarna – Sportringen Lycksele - Teatercafét Umeå – Umlax – Älglandets slädhundar.

Tack för Ert stöd till SPÖ och våra medlemmar!

SPORTFISKEKLUBBEN I ÖRTRÄSKBYGDEN SPÖ -2013-

Stöd föreningsverksamheten

Föreningars plus/bankgironummer

Här finns alla plus- och bankgironummer till föreningar i Örträskområdet.
Kom ihåg att skriva in ert namn och adress i samband med inbetalningarna.

Hembygdsföreningen Ekomuseet Lappmarksbyn Vargträsk
plusgiro 26 19 17 - 9
Avgift: 50:- för alla
Långsele Intresseförening
plusgiro 485 68 21-6
Avgift: 100:- för familj/hushåll, 50:- för enskilda medlemmar
Vargträsk Intresseförening
plusgiro 637 97 72 - 4
Avgift: Familj 200:-, enskild medlem 125:-
Örträskbygdens Intresse- och Hembygdsförening
OBSERVERA: Styrelsen har beslutat att avsluta plusgirot och hänvisar framtida medlemsavgifter och hyror till bankgiro 5374-3753.
Avgift: Upp till och med 17 år 20:-, från 18 år och uppåt 150:-
Örträsk Sportklubb
plusgiro 11 56 33-0
Avgift: Familj 50:-, enskild medlem 25:-
Gymmet
bankgiro: 478-8329
För deltagande på gymmet krävs medlemskap i Örträsk Sportklubb.
Sportfiskeklubben i Örträskbygden, SPÖ
bankgiro: 172-4665
Avgift: 50:- för alla

Kom ihåg att skriva in ert namn och adress i samband med inbetalningarna.

Redaktionens kontaktpersoner:
Åke Runnman, 070-282 00 02
ake@runnman.se
Ivar Söderlind, 0932-300 07
ivar@ortrask.se
Linda Öhrman, 0932-301 14
lindelin@passagen.se

Manusstopp
Redaktionellt material är alltid välkommet. Maila gärna ditt bidrag till våra kontaktpersoner. Det går också bra att lämna in handskrivna bidrag.
Manusstopp är **15 maj** för sommar-numren och **15 november** för vinter-numren.
För stavfel och andra misstag ansvarar Tryckfelsnisse.

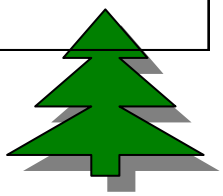

ÖA, Örträsk Allehanda
utkommer som medlemstidning. Den finns även tillgänglig på Örträsk Livs och ICA, V. Örträsk, för tio kronor. TACK för alla bidrag som inkommit!

Aktiviteter 2014

JANUARI

—	Julgransplundring, se kommande annonsering

MARS

vecka 10	Sportlovsaktiviteter, se kommande annonsering Restaurang Pärlan Vinterdag vid Bomstugan Utflykt till Abborrtjärnen
—	Årsmöte i Örträskbygdens Intresse– och Hembygdsförening, se kommande annonsering
—	Örträskdraget, se kommande annonsering

APRIL

5 april	Storfiskar'n i Långsele
12 april	Storfiskar'n i Vargträsk
19 april	Storfiskar'n i Örträsk
30 april	Valborgsmässofirande, se kommande annonsering

MAJ

	Städning ute och inne på hembygdsområdet och i flottarkojorna

JUNI

—	Loppis runt sjön, se kommande annonsering
6 juni	Nationaldagen firas på hembygdsområdet
20 juni	Midsommarafton firas på hembygdsområdet
21 juni	Midsommardans på hembygdsområdet

JULI

11-13 juli	Loppishelg på hembygdsområdet, se kommande annonsering
19 juli	Örträsksjön Runt
20 juli	Hembygdsfest

Under våren kommer tre pub-kvällar att anordnas på Restaurang Pärlan.

Ytterligare information om vad som händer i bygden hittar ni på

www.ortrask.se